

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic,
Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanica, în cadrul procesului de insolabilitate a societății cu răspundere limitată „Titan-Prim” la cererea societății cu răspundere limitată „Royal-Progres” privind intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Titan-Prim”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care s-a aprobat raportul final și bilanțul de lichidare, s-a încetat procesul de insolabilitate și procedura simplificată a falimentului, cu radierea debitorului din Registrul de stat al persoanelor juridice și s-au considerat stinse toate creanțele creditoriale,

c o n s t a t ă

La 19 iunie 2015, SRL „Royal-Progres” s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Titan-Prim”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2015 a fost admisă spre examinare cererea introductivă și, în scopul prevenirii modificării stării bunurilor întreprinderii în perioada de pînă la intentarea procesului de insolabilitate, s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare în conformitate cu art. 24 al Legii insolabilității, iar în calitate de administrator provizoriu a fost numit ÎI „Svetlana Fanari”.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2015, debitorul SRL „Titan-Prim” a fost declarat în stare de insolabilitate, cu intentarea procedurii simplificate de faliment și dizolvarea debitorului, fiind numită în calitate de lichidator - ÎI „Fanari Svetlana”, ultima fiind obligată să publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova dispozitivul hotărîrii, să notifice creditorii, să întocmească și să prezinte instanței tabelul definitiv al creanțelor.

La 28 martie 2016, lichidatorul debitorului SRL „Titan-Prim” – Fanari Svetlana a întocmit și a prezentat instanței de insolabilitate tabelul consolidat al creanțelor în

mărime totală de 197 523 353,53 lei, bilanțul de lichidare și raportul final de lichidare a debitorului, în care s-a indicat că, debitorul SRL „Titan-Prim” nu dispune de mijloace financiare și de bunuri care ar putea fi comercializate pentru stingerea creanțelor față de creditori, respectiv, la întreprinderea debitoare lipsește masa debitoare pentru acoperirea cheltuielilor de judecată ce urmează a fi suportate pe parcursul procesului de insolvabilitate.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 s-a aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „Titan Prim” și s-a dispus încetarea procesului de insolvabilitate și a procedurii falimentului simplificat în privința debitorului SRL „Titan-Prim”; s-au considerat stinse toate creanțele creditorilor față de debitorul SRL „Titan-Prim” și s-a indicat că, prezenta hotărâre servește drept temei pentru radierea debitorului SRL „Titan-Prim”, iar dispozitivul prezentei hotărâri urmează a fi publicat în Monitorul Oficial.

La 20 aprilie 2016, în termenul prevăzut de lege, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a declarat recurs nemotivat, iar la 05 mai 2016 a depus recurs motivat împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că, hotărârea instanței de insolvabilitate este neîntemeiată, fiind încălcate normele de drept material și procedural.

În acest sens menționează că, în ședința de judecată din 14 aprilie 2016 s-a adresat lichidatorului cu cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului SRL „Titan-Prim”, iar lichidatorul la rândul său urma să aplice prevederile art. 248 ale Legii insolvenței sau să formuleze un răspuns în acest sens.

Menționează recurentul că, nu a parvenit în adresa sa și a instanței de insolvabilitate un răspuns referitor la demersul înaintat.

Dat fiind faptul că, prin hotărârea de intentare a procesului de insolvabilitate nu a fost instituit un comitet al creditorilor sau numit un reprezentant al creditorilor din cauza numărului restrâns al creditorilor, consideră că, interesele organului fiscal în calitate de creditor majoritar în procedura de insolvabilitate față de întreprinderea debitoare, au fost lezate.

Astfel, autoritatea fiscală, în calitate de creditor majoritar, nu a semnat bilanțul de lichidare, care a fost semnat doar de către lichidator, contrar prevederilor art. 135 alin. (2) al Legii insolvenței.

Afirmă că, contrar art. 66 alin. (1) lit. a) al Legii insolvenței, lichidatorul nu a întreprins careva acțiuni în sensul executării creanțelor creditorilor, precum și a omis înaintarea în instanța de insolvabilitate, în sensul art. 248 din aceeași lege, a cererii de atragere la răspundere a membrilor organelor de conducere.

Studiind materialele dosarului îndreptate instanței de recurs, în raport cu

argumentele invocate în recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi admis cu casarea hotărârii instanței de insolvabilitate și remiterea pricinii spre rejudecare.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile când eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din acest cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Potrivit art. 1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Din materialele cauzei s-a constatat că, la 19 iunie 2015 creditorul SRL „Royal-Progres” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvabilitate față de debitorul SRL „Titan-Prim”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2015, debitorul SRL „Titan-Prim” a fost declarat în stare de insolvabilitate, cu intentarea procedurii simplificate de faliment și dizolvarea debitorului, fiind numită în calitate de lichidator - ÎI „Fanari Svetlana”, ultima fiind obligată să publice în Monitorul Oficial dispozitivul hotărârii, să notifice creditorii, să întocmească și să prezinte instanței tabelul definitiv al creanțelor (f.d.97-101).

La 09 octombrie 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a depus cerere de validare a creanței în mărime de 197 494 659.70 lei, formată din plăți de bază neachitate (impozite și taxe la bugetul de stat), precum și amenzi fiscale și penalități, stabilite în urma controlului fiscal prin decizia nr. 1923/2/7 din 11 septembrie 2015 asupra cazului de încălcare fiscală, cu anexarea deciziei menționate și contului curent generalizat (f.d.102-105).

Totodată, instanța de insolvabilitate cu certitudine a constatat că, potrivit tabelului definitiv al creanțelor, SRL „Titan-Prim” înregistrează creanțe validate față de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica în sumă de 100 726 711 lei și 96 767 948 lei, iar în total suma de 197 494 659.70 lei și față de SRL „Royal-Progres” în sumă de 28 693,83 lei (f.d. 107), nefiind stinse din lipsa masei debitoare.

În ședința de judecată din 28 martie 2016, lichidatorul a prezentat instanței de insolvabilitate tabelul definitiv al creanțelor, bilanțul de lichidare și raportul final de lichidare a debitorului, în care s-a indicat că, debitorul SRL „Titan-Prim” nu dispune de mijloace financiare și de bunuri care ar putea fi comercializate pentru stingerea creanțelor față de creditori, respectiv la întreprinderea debitoare lipsește masa debitoare pentru acoperirea cheltuielilor de judecată ce urmează a fi suportate pe parcursul

procesului de insolabilitate (f.d. 151-161).

La fel, în cadrul ședinței de judecată din aceeași dată, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica s-a adresat cu o cerere instanței de insolabilitate și lichidatorului SRL „Titan-Prim” – Fanari Svetlana privind dezacordul cu aprobarea raportului final și lichidarea întreprinderii insolabile, invocând că, nu au fost întreprinse măsuri pentru executarea creanțelor creditorilor, inclusiv neexaminarea chestiunii privind atragerea la răspundere subsidiară a persoanelor care se fac vinovate de insolabilitatea debitorului și de încălcările comise la acumularea datoriilor, în temeiul art. 248 al Legii insolabilității, și anume constatarea lipsei documentelor primare de evidență contabilă (f.d. 149).

Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 14 aprilie 2016 a aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „Titan Prim” și a dispus încetarea procesului de insolabilitate și a procedurii falimentului simplificat în privința debitorului SRL „Titan-Prim”; s-au considerat stinse toate creanțele creditorilor față de debitorul SRL „Titan-Prim” și s-a indicat că, prezenta hotărâre servește drept temei pentru radierea debitorului SRL „Titan-Prim”, iar dispozitivul prezentei hotărâri urmează a fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Instanța de recurs, analizând materialul probator al cauzei în raport cu normele juridice ce reglementează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica și de a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, în alt complet de judecată.

Dat fiind faptul că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2015 debitorul SRL „Titan-Prim” a fost declarat în stare de insolabilitate, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului față de SRL „Titan - Prim”, în continuare urmau a fi aplicate prevederile Legii insolabilității privind procedura simplificată a falimentului.

Potrivit art. 134 alin. (1) lit. b) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, procedura simplificată a falimentului prevăzută în prezenta lege se aplică debitorilor aflați în stare de insolabilitate care se încadrează în una din următoarele categorii: persoane juridice care nu dețin niciun bun în patrimoniul lor ori ale căror bunuri sînt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului și niciun creditor sau terț nu se oferă să avanseze ori să garanteze sumele corespunzătoare.

Iar conform dispozițiilor alin. (2) lit. d) din același articol, dacă debitorul se încadrează în una dintre categoriile prevăzute la alin. (1), instanța de insolabilitate, odată cu intentarea procedurii de insolabilitate, poate să dispună inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului. Totodată, prin hotărârea de inițiere a procedurii simplificate a falimentului, instanța de insolabilitate va dispune: d) notificarea intentării procedurii de insolabilitate și intrării debitorului în procedura

falimentului, care va cuprinde: termenul-limită, pentru creditorii, de înregistrare a cererii de validare a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv, care va fi de cel mult 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedura simplificată a falimentului, precum și un apel special, adresat creditorilor garantați, de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință; termenul de verificare a creanțelor de către lichidator, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv, care nu va depăși 15 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la înaintarea creanțelor; data, ora și locul ședinței de validare a creanțelor, care nu va depăși 30 de zile calendaristice de la expirarea termenului prevăzut la liniuța a doua.

Raportînd la caz norma sus-citată și ținînd cont că, la momentul depunerii cererii de înaintare a creanțelor a fost pornită procedura de lichidare, instanța de insolvență era obligată să respecte celelalte proceduri prevăzute de lege, inclusiv de notificare a eventualilor creditorii, de stabilire a termenului limită de verificare a creanțelor, de stabilire a datei ședinței de validare, de instituire, după caz, a unui comitet al creditorilor în modul prevăzut la art. 60 din Lege, respectarea acestor proceduri are o însemnătate primordială, deoarece în caz contrar pot fi afectate drepturile și interesele creditorilor.

În acest sens, Colegiul notează că, prin demersul nr. 01-14/4-1175 din 28 martie 2016, Inspectoratul Fiscal mun. Chișinău, DAF Botanica a înaintat un demers lichidatorului Fanari Svetlana, solicitînd înaintarea instanței de insolvență a cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a SRL „Titan-Prim”(f.d. 149).

Totodată, Colegiul remarcă că, în ședința de judecată din 28 martie 2016 și 14 aprilie 2016 Inspectoratul Fiscal mun. Chișinău, DAF Botanica a informat instanța de insolvență despre înaintarea demersului de atragere la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a SRL „Titan-Prim”, expunîndu-se și asupra dezacordului privind aprobarea raportului final și lichidarea debitorului, asupra căreia instanța de insolvență prin prisma art. art. 247 și 248 ale Legii insolvenței nu s-a expus.

Potrivit art. 248 alin. (1) și (3) a Legii insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei

activității a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Alin. (3) din același articol statuează că, comitetul creditorilor poate cere instanței de insolvență să fie autorizat a introduce acțiunea prevăzută la alin.(1) dacă administratorul insolvenței/lichidatorul a omis să formuleze acțiunea în cauză, iar răspunderea consemnată la alin.(1) amenință să se prescrie.

Reieșind din dispozițiile art. 248 alin. (6) al Legii, în toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin.(1), instanța de insolvență se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Astfel, instanța de recurs notează că, prima instanță nu a luat în considerare că, recurentul s-a adresat cu solicitare lichidatorului numit în vederea înaintării în instanță a demersului privind atragerea la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a debitorului, însă instanța a omis să se expună și să respecte prevederile art. 248 alin. (1) sau, după caz ale alin. (3) din același articol, din care considerente hotărârea urmează a fi casată, iar pricina restituită spre rejudecare în prima instanță.

Mai mult ca atât, la materialele cauzei se regăsește contul curent generalizat eliberat de recurent din 05 octombrie 2015, care indică cu certitudine obligațiile față de Bugetul Public Național de Stat în mărime de 197 494 659,70 lei (f.d. 105), precum și decizia nr. 1923/2/7 din 11 septembrie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației, adoptată în urma actului de control nr. 5-672822 din 21 august 2015, prin care s-a constatat lipsa totală a evidenței contabile, neprezentarea documentelor de evidență contabilă, dărilor de seamă și alte informații, întocmirea neconformă și neprezentarea declarațiilor TVA, care la fel constituie temei de atragere la răspundere subsidiară în sensul art. 248 alin. (1) lit. e) al Legii insolvenței, fiind aplicate societății debitoare SRL „Titan-Prim” plăți de bază, sancțiuni fiscale sub formă de amendă și penalități (f.d.103-104), decizia adoptată pe marginea actului de control nefiind contestată de debitor și/sau lichidator.

În condițiile de mai sus, Colegiul consideră că, instanța de insolvență a examinat superficial respectiva cauză de insolvență, iar la rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont și de cele constatate în actul de control fiscal nr. 5-672822 din 21 august 2015 (f.d. 84-88), și anume, de mențiunea că, conform bazei de date a Serviciului Fiscal de Stat, conducătorul întreprinderii debitoare SRL „Titan Prim” este indicată Fanari Svetlana, numărul personal de identificare 2000001103946, cu domiciliul în mun. Chișinău, str. cornului, 3/3, ap.16, administratorul procesului de insolvență, la fel, fiind Fanari Svetlana, ambele având același sediu, iar prin urmare, în temeiul art. 63 alin. (5) din Legea insolvenței, Curtea de Apel Chișinău, în calitate de instanță de insolvență, urmează să examineze aspectele indicate supra.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 5 alin. (9) din lege, dispozițiile privind incompatibilitatea nu sînt aplicabile instanței de insolabilitate care pronunță succesiv hotărîri în același dosar de insolabilitate, cu excepția rejudecării după casarea hotărîrii în recurs, din care considerente rejudecarea cauzei se va efectua de alt complet de judecată.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral hotărîrea instanței de insolabilitate și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, adoptată în cadrul procesului de insolabilitate a societății cu răspundere limitată „Titan-Prim” la cererea societății cu răspundere limitată „Royal-Progres” privind intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Titan-Prim”, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi